

⑦ ELHEKETA : ASTE HUNTAKO SOLAS. GAI

1. Idazlariek zeraikotzen du bere eskuaz mintzo?
2. Zer dio laborari menditarrez?
3. Zertako nahi da eskuara erakaske arrotzare?

(II)

BADAIGU ESKUARA. 5

Ah! badakizu eskuara, diozunaz, adixkidea? Hobe zuretzat! Ori nik ez dakit nahi nuken bezain ongi. Aspaldiko aditza dut: bakharrak direla gutartean eskuaraz eskuarari loakoen bezala mintzo direnak.

Denik ere laborari menditarrek oraino badaukate hein batean ~so eta garbirik mintzaia; bainan frantses izpi bat jastatuz geroz, o hartara doazi. Hobekienik eskuaraz mintzatu behar litazkenak dire makhurrenik mintzo, berek ez dakitela nola.

* Banitzagoke nehor bereziki izendatu gabe, orotaz mintzo nai-zelakotz eta oroentzat. Bainan zertako ez erran zabal-zabala go-goan dudana? Fraide eta aphez, serora eta errient, beltz ala xuri, ala gorri, ikhasle eta erakasle: zerbeit giren cdo behar gintazken guziak barne sartuz, erranen dut azken hitz: «ez dakigu eskuara. Gure ondokoek are gutiago jakinen dutela beldur naiz».

Eskuara badoa, gure ez-axolakeriaz. Berriki jaun batek galdu deraut: zertako nahi diotegun eskuara erakatsi nonbeitko arrotzei? Hari buruz-buru ihardetsi diotana dezaket hemen erran oroentzat: Eskuara erakatsi nahi giniokete arrotzei, huna zertako: zeren eta laster, hemendik zenbeit urtheren buruan ez baita gehiago izanen Eskual Herrian eskualdunik eskuara dakienik; orduan izan dadin Alemanian edo Angleterraren, edo mundu zabalean nonbeit norbeit eskuaraz mintzatuko dena.

Zer erran dut? Berotu zaut burua, eta solasa luzatu, nahi baino gehiago. Barkha... Ez dut hitzemaiten hargatik²¹ berri ez has-tea.

* Banitzagoke = je peux rester = nagoke

34. EGON. Potentiel - Formes usuelles actuelles.

Présent

Ni nagoke = je peux rester	N. nindaoake = je pourrais rester
Hi hagoke = tu peux rester	H. hindaoake = tu pourras rester
Zu zaugke = {	Z. zinorazke = {
Hura dugoke =	H. zigoken =
Gu gawzke =	G. gineuzhen =
* iek zaughete =	Z. zinorazkete =
Heik dawzke = etc.	H. zaugheten = etc.

Imparfait

N. nindagoaken = je pourrais rester	H. hindagoaken =
H. hindagoaken =	Z. zinorazken = {
Z. zinorazken = {	H. zigoken = {
H. zigoken = {	G. gineuzhen = {
G. gineuzhen = {	Z. zinorazkete = {
Z. zinorazkete = {	Heik dawzke = il le traient
Heik dawzke = il le traient	H. zaugheten = etc.

(III) ADITZ IKASKUNTZA.

31. Nahi nukan 32. Loakohen
33. Badaukate 34. Banitzagoke
35. Diotana dezaket 36. Giniokete.

31. ÜKAN. Conditionnel

C. D. S

Nik nuke = je l'aurais	N. nituzke = je les aurais
Hik huke = tu l'aurais	H. hituzke = {
Zuk zinuke = vs l'auriez	Z. zinitzuke = {
Harek huke = il l'aurait	H. literuke = {
Guk ginuke = ns l'aurions	G. ginituzke = {
Zuek zinukete = vs l'auriez	Z. zinitzkete = {
Heick lukete = ils l'auront	H. literukete = etc.

32. JOAN. Conditionnel → Régime indirect. Mari = à lui

Ni nindoake = j'irais	N. nindoakoke = je lui irais
Hi hindooake = tu irais	H. hindooakoke = tu lui irais
Zu zinoazke = vs iriez	Z. zinoazkoke = vs lui iriez
Hura loake = il irait	H. loakoke = il lui irait
Gu ginoazke = ns irions	G. ginoazkoke = ns lui irions
Zuek zinoazkete = vs iriez	Z. zinoazkoke = vs lui iriez
Heik loazke = ils iraient	H. louzkode = ils lui iraient

33. IDUKI. Indic. Présent. singulier

Hura = le, la

Nik daukat = je le tiens	Ni = me, moi
Hik daukakjen = tu le tiens	Hik naukakjen = tu me tiens
Zuk daukazu = vs le tenez	Zuk naukazu = vs me tenez
Harek daunka = il le tient	Harek nauka = il me tient
Guik daunkagu = ns le tenons	Guik naukagu = ns me tenons
Zuek daukaze = vs le tenez	Zuek naukaze = vs me tenez
Heick daunkate = ils le tiennent	Heick naukate = ils me tiennent